

ANALIZA ANKETE O INFORMATIVNEM GRADIVU ZA BOLNIKE PO MOŽGANSKI KAPI

prim. Tatjana Erjavec dr. med.

V letih 2008 in 2009 smo v sklopu projekta in s pomočjo sredstev ZZZS pripravili in članom Združenja bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije ter drugim zainteresiranim razdelili publikacije, ki obravnavajo možgansko kap in njene zaplete.

O prebranem gradivu smo se na rednih srečanjih v okviru klubov pogovarjali z bolniki in njihovimi svojci.

Sestavili smo krajši vprašalnik, s katerim smo želeli strniti vtise o prebranem gradivu. V prvem delu vprašalnika smo želeli opredeliti najpomembnejše težave bolnikov in svojcev v različnih obdobjih po možganski kapi.

Drugi sklop vprašanj se je nanašal na ustreznost, koristnost in razumljivost posameznih publikacij. Z zadnjim sklopom vprašanj smo želeli izvedeti, katere informacije svojci in bolniki najbolj potrebujejo in katera področja so najmanj znana.

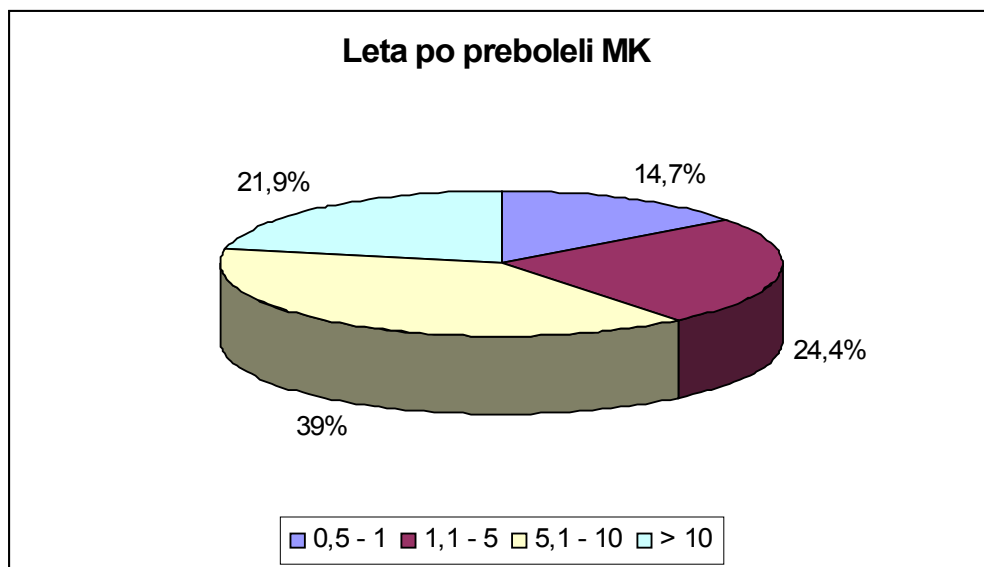
Rezultati ankete nam bodo pomagali pri nadaljnjem delu.

Prejeli smo 56 izpolnjenih vprašalnikov. Dvaindvajset bolnikov je odgovarjalo samostojno, pri devetindvajsetih so sodelovali tudi svojci. Zloženke so z vprašalniki ocenili trije svojci.

Prvo vprašanje je opredelilo čas od prebolele možganske kapi.

Kdaj ste preboleli možgansko kap ?

Skoraj 40 % bolnikov, ki so izpolnjevali vprašalnik, je prebolelo možgansko kap med 5 in 10 leti, skoraj 30 % je bilo »starih mačkov« z več kakor desetletnim stažem. Četrtnina sodelujočih je možgansko kap prebolela v obdobju do 5 let, najmanj 14,7 % je bilo »svežih« do enega leta. Skupina je bila zelo heterogena. Povprečna doba od prebolele možganske kapi je bila 7,7 leta \pm 6,9.

Kakšne težave vas trenutno najbolj motijo?

Spraševali smo o motnjah gibanja, ravnotežja, govora in vida. Zanimala nas je samostojnost pri izvajanju dnevnih aktivnosti in potrebna pomoč. Sodelujoče smo spraševali o socialnih stikih, motnjah spomina in razumevanja ter morebitnih bolečinah.

Pričakovali smo, da bodo težave glede na čas od nastopa možganske kapi različne, zato smo bolnike razdelili v štiri skupine.

Prva skupina (do enega leta po možganski kapi)

Največ bolnikov v tej skupini je imelo samo eno ali največ dve težavi. Vsi so lahko hodili, 33,3 % je potrebovalo pomoč pri osebni negi, motnje govora in težave z očmi je navajalo 22,2 % bolnikov.

Motenj razumevanja, bolečin ali socialnega okolje nihče izmed vprašanih ni ocenil kot motečih.

Druga skupina (od 1 do 5 let po možganski kapi)

Več kakor polovica bolnikov je navajala tri ali več motečih področij. Še zmeraj je 31,5 % bolnikov potrebovalo pomoč pri osebni higieni. Težave z govorom je imelo 15,5 % bolnikov, 26,3 % bolnikov ni hodilo. Bolečine so se pojavile pri enem bolniku, nihče ni navajal motenj razumevanja ali pomanjkanje socialnih stikov.

Tretja skupina (od 5 do 10 let po možganski kapi)

V tej skupini so bile težave enakomerno razdeljene na vsa področja (od 5 do 10 % na vsako vprašanje). Prvič so bolniki (20,5%) občutili težave z razumevanjem in zbranostjo. 11,7 % bolnikov ni navajalo hujših težav.

Četrta skupina (nad 10 let po možganski kapi)

Tudi v tej skupini so težave enakomerno porazdeljene na vsa področja, vendar je odstotek bolnikov, ki jih navajajo, višji (od 12 do 18 %). Brez težav je bilo 12,5 % vprašanih.

Sklepi na prvi sklop vprašanj

- V zgodnjem obdobju po MK so v ospredju najbolj vidne posledice možganske kapi (govor, hoja, nesamostojnost v dnevnih aktivnostih, težave z očmi). V ospredju sta ena ali največ dve težavi.
- V obdobju 1 do 5 let je motečih težav čedalje več. Še zmeraj so v ospredju težave s hojo, govorom, izvajanjem dnevnih aktivnosti.
- Po 5 letih se zaznavanje težav razširi tudi na področje razumevanja. Težav je pri posamezniku čedalje več. Bolniki jih ocenjujejo kot enakovredne. Podobne rezultate dobimo po 10 letih, razpršenost je enaka, odstotek težav, ki motijo bolnika, pa višji.

Odgovore na naslednji sklop vprašanj bomo objavili v naslednji številki *Kapnika*.